

*Svetska nedelja dojenja 2010.
27. septembar – 3. oktobar 2010.*

DOJENJE – 10 KORAKA DO USPEŠNOG DOJENJA JE PRAVI *BABY FRIENDLY* NAČIN

Pridružite se ovogodišnjoj globalnoj akciji i ponovo pružite podršku programu Deset koraka do uspešnog dojenja!

Svetska nedelja dojenja je globalna kampanja koja se održava u oko 150 zemalja sveta, čiji je cilj da stvori i podigne društvenu svest o značaju i prednostima dojenja, da obezbedi podršku dojenju, a time i unapredi zaštitu zdravlja majke i deteta.

Zvanični datum Svetske nedelje dojenja na globalnom nivou je od 1. do 7. avgusta, ali se **državama**, organizacijama i institucijama predlaže da za obeležavanje i aktivnosti povodom Svetske nedelje dojenja izaberu najprikladnije događaje ili datume u njihovim zemljama.

U našoj zemlji, kao i u mnogim drugim zemljama, za datum obeležavanja Svetske nedelje dojenja izabrana je 40. nedelja u godini, zato što trudnoća traje četrdeset nedelja. Ove godine Svetska nedelja dojenja na nacionalnom i lokalnom nivou u Republici Srbiji obeležiće se ***od 27. septembra do 3. oktobra.***

Tema Svetske nedelje dojenja u 2010. godini je pružanje podrške programu Deset koraka do uspešnog dojenja u zdravstvenim institucijama, zajednici, lokalno i globalno – da bi majkama dojenje kao standard u ishrani odojčadi bilo lak izbor.

Ciljevi:

- 1.** Informisanje i ukazivanje na značaj i ulogu programa Deset koraka do uspešnog dojenja na povećanje stope dojenja.
- 2.** Obnavljanje i intenziviranje aktivnosti programa od strane zdravstvenog sistema, zdravstvenih radnika i zajednice, kako bi majkama dojenje bilo lak izbor.
- 3.** Informisanje o rizicima veštačke ishrane i značaju dojenja za optimalan rast, razvoj i zdravlje detete, kao i o njegovom značaju za zdravlje majke.
- 4.** Obezbeđivanje pune podrške majkama za dojenje u zdravstvenom sistemu i zajednici.

Program Deset koraka do uspešnog dojenja

Svako porodilište, savetovalište, kao i svaka druga ustanova koja pruža zdravstvenu zaštitu majci i detetu treba da sprovodi sledeće mere za unapređenje prirodne ishrane odojčadi:

- 1.** Usvoji strategiju-program dojenja u pisanoj formi, sa kojom redovno upoznaje celokupno osoblje.
- 2.** Obuči celokupno osoblje koje se bavi zdravstvenom zaštitom majke i deteta za primenu strategije-programa dojenja.
- 3.** Informiše sve trudnice o prednostima dojenja i merama za uspostavljanje dojenja i laktacije.
- 4.** Pomogne majkama da započnu dojenje pola sata po rođenju deteta.
- 5.** Pokaže majkama kako da doje i kako da održe laktaciju, čak i u slučajevima kada se majka i njeno novorođenče privremeno razdvajaju.
- 6.** Ne daje novorođenčadi nikakvu hranu ili tečnost osim majčinog mleka, izuzev u slučajevima kada je to medicinski neophodno.
- 7.** Obezbedi smeštaj majke i novorođenčeta u istoj sobi zajedno 24 sata dnevno.
- 8.** Podstiče dojenje na zahtev deteta, tj. kad god ono zatraži.
- 9.** Ne daje deci koja doje flašice, cucle, laže.
- 10.** Podstiče osnivanje centara za pružanje podrške dojenju i upućuje na njih majke po izlasku iz bolnice ili savetovališta.

Globalna saglasnost u podršci programu 10 koraka do uspešnog dojenja i *baby-friendly hospital initiative* (BFHI) – ključni dokumenti i datumi

Godine 1990. usvojena je *Innocenti* deklaracija o zaštiti, podsticanju i podršci dojenju. Ova deklaracija Svetske zdravstvene organizacije (WHO) i UNICEF-a, koja je usvojena na međunarodnom sastanku nosilaca politike zaštite dece, održanog u dečjoj bolnici *Innocenti* u Firenci, postavila je sledeće ciljeve:

Do 1995. sve vlade **trebale su da:**

1. Formiraju intersektorski nacionalni komitet za dojenje, sastavljen od predstavnika odgovarajućih ministarstava, nevladinih organizacija i udruženja zdravstvenih radnika i imenuju nacionalnog koordinatora za dojenje;
2. Preduzmu mere da svaka zdravstvena ustanova koja pruža usluge trudnicama i porodiljama u celini praktikuje Deset koraka do uspešnog dojenja, definisanih u zajedničkoj izjavi Svetske zdravstvene organizacije i UNICEF-a „Zaštita, podsticanje i podržavanje dojenja: posebna uloga porodiljskih službi”;
3. Ulože napore da u celini sprovedu u život načela i ciljeve svih članova Međunarodnog kodeksa o reklamiranju i prodaji zamena za majčino mleko, kao i kasnijih relevantnih rezolucija Svetske zdravstvene skupštine i
4. Donesu zakone kojima se štiti pravo zaposlenih žena na dojenje i uspostave **načine** sprovođenja tih zakona.

Ciljevi *Innocenti* deklaracije podržani su od Svetske zdravstvene organizacije usvajanjem Globalne strategije o ishrani odojčadi i male dece 2002. godine, donošenjem druge *Innocenti* deklaracija o zaštiti, podsticanju i podršci dojenju 2005. godine i rezolucijom 63. Skupštine Svetske zdravstvene organizacije o ishrani odojčadi i male dece 2010. godine.

Rezultati sprovođenja programa Deset koraka do uspešnog dojenja i BFHI, koji se prikupljaju ocenjivanjem zdravstvenih ustanova prema Globalnim kriterijumima SZO i UNICEF-a, pokazuje da danas u svetu imamo sledeće stanje: u nekoliko zemalja sve zdravstvene ustanove koje pružaju usluge porodiljama imaju *baby friendly* status, a u više od 150 zemalja postoje zdravstvene ustanove sa *baby friendly* statusom. Procenjuje se da je 28% svih zdravstvenih ustanova koje pružaju usluge porodiljama u svetu (oko 31% u zemljama u razvoju) na neki način implementiralo Deset koraka do uspešnog dojenja.

Predlog aktivnost za Svetsku nedelju dojenja 2010. godine

- Aktivno učestvovati u profesionalnim i društvenim akcijama podrške za uvođenje BFHI u svaku zdravstvenu ustanovu.
- Zalagati se za zakone koji sadrže odredbe Međunarodnog kodeksa marketinga zamene za majčino mleko i relevantnih rezolucija Svetske zdravstvene organizacije.
- Pratiti i oceniti poštovanje/kršenje Kodeksa putem monitoringa u zdravstvenim ustanovama, apotekama, supermarketima, časopisima i drugim štampanim medijima, *web* stranicama, TV i radio stanicama – zdravstveni radnici, potrošači i grupe za ljudska prava, grupe za podršku dojenju.
- Organizovati konkurse i izložbe dečjih literarnih i likovnih radova „Majčino mleko – najbolja hrana”.
- Zalagati se kod zakonodavca o potrebi donošenja zakona koji se odnose na stvaranje prijateljskog okruženja na radnom mestu.
- Prezentacija informativnog i edukativnog materijala na javnim skupovima, putem medija za zdravstvene profesionalce, roditelje, javnost.
- Zalagati se da programi edukacije zdravstvenih radnika sadrže informacije o dojenju i BFHI – značaj dojenja, kodeks marketinga zamene za majčino mleko, savetovanje u vezi dojenja, veštine podrške majkama.
- Organizovati u zdravstvenim ustanovama mesečne sastanke i diskusije na temu dojenja kako bi razmatrali šta se može uraditi kako bi se povećao procenat majki koje doje.
- Organizovati zajedno sa liderima u zajednici promociju BFHI i prenošenje poruke svakoj ženi i muškarcu u zajednici kako bi majke imale podršku za otpočinu sa dojenjem, da istraju u isključivom dojenju u prvih šest meseci i nastave dojenje uz dopunsku ishranu najmanje do kraja prve godine, a i dalje.
- Omogućiti porodici edukaciju o značaju dojenja i uključiti i ostale članove porodice koji su bliski majci (bake i ostale osobe koje mogu uticati na majku).

- Podsticati sva porodilišta da vode evidenciju o tome da li je otpočeto dojenje u prvom satu života bebe i da to uključe u pokazatelje dobre prakse zdravstvene zaštite majke i deteta.
- Obezbedi smeštaj majke i novorođenčeta u istoj sobi zajedno 24 sata dnevno u svim porodilištima.
- Naučiti majke kako da doje kako bi na vreme uočile i prepoznale, a na taj način i prevenirale, poteškoće koje mogu da nastanu – porodilište, patronažne posete, majke sa pozitivnim iskustvom.
- Obezbedi praktičnu podršku majkama koje doje: oko hranjenja bebe, pomoć oko starije dece ili pomoć oko kućnih poslova.
- Organizovati škole za trudnice, grupe za podršku ili druge slične grupe podrške majkama.

Više informacija:

http://www.unicef.org/nutrition/index_24806.html

<http://www.who.int/nutrition/publications/infantfeeding>

<http://breastcrawl.org/10steps.htm>

<http://www.waba.org.my/news/bfhi.htm>

<http://www.ibfan.org>